

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Vsebina: O disciplinarnem zakonu na Štajerskem. — Kdo je kriv? — Odkrita beseda. — Dopisi. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Inserat. — Vse po zaslugah.

0 disciplinarnem zakonu na Štajerskem.

Minoli deželni zbor štajerski je dne 19. julija 1902 na predlog naučnega odseka naročil deželnemu odboru, naj v okviru in na podlagi § 54. državnega šolskega zakona preosnuje disciplinarno postopanje in disciplinarne kazni. Radi izdelanja dotičnega zakonskega načrta naj se skliče enketa, h kateri so povabiti tudi ljudski in meščanski učitelji v primernem številu. S tem sklepom je deželni zbor uvaževal želje štajerskega učiteljstva, da se uveljavi času primeren disciplinarni zakon, ker sploh zdaj veljavne disciplinarne določbe potrebne predruženja v smislu modernih procesualnih pojmov in določeb.

Ta enketa je imela v soboto dne 6. decembra 1902 svojo prvo sejo. Navzoči so bili: dr. Kokoschinegg kot predsednik, dež. šol. nadzornik W. Linhart in okr. glavar dr. Mayerhofer kot zastopnik dež. šol. sveta, grof Stürgkh, dež. tajnika Presinger in dr. Kaspar, okr. šol. nadzorniki prof. dr. Adamek, Banko in Dreflak, ravnatelj mešč. šole Trunk, učitelj Otter kot izvoljen zastopnik štaj. „Lehrerbunda“ in učitelj Kawan kot izvoljen zastopnik „Verbanda nem. učiteljev“. Posvetovanje glede načel za novi zakonski načrt je bilo jako živahno in je trajalo od 4. ure popoldne do 8. ure zvečer.

Kakor je bilo pričakovati, niso našle vse želje učiteljstva „odprtih ušes“, vendar je mnogo izprememb ali dostavkov k obstoječim zakonskim določbam smatrati že kot nekaj uspeh.

Najvažnejša točka učiteljskih zahtev, namreč izločitev političnega vedenja iz disciplinarnega postopanja — žal — je ostala v manjšini. Priznati se mora, da je stilizacija dotične točke silno težavna, ker je skoraj nemogoče za vse slučaje natančno določiti, kdaj je učitelj izvrševal le svoje, vsakemu državljanu zajamčene pravice, ali kdaj je razvajal agitatorično delavnost, ki se ne ujema z njegovim poklicem. Ker se omenjeni zakon sklone za mnoga desetletja, bi v tem oziru želeli popolne jasnosti, zakaj v teku časa se utegnejo politične razmere za učiteljstvo tako nengodno izpremeniti, da se bodo najpoštenjši politični čini, nasprotujoči baš takrat vladajoči večini, smatrali kot z učiteljevim poklicem neskladni, torej — kaznivi. Ker je šola in z njo učiteljstvo bilo od nekdaj preporočno jabolko raznim strankam, lahko umemo, da se je učiteljstvu bati vsake izpremembe političnih mnenj, saj se mnogi

boje vsake „naprednosti“, drugi so pa zopet le o priliki volitev „napredni“, četudi se štejejo k nemški narodni stranki.

Z veseljem pozdravljamo določbo, da ima okrajni šolski svet dolžnost, da obtoženeu da vpogled v vse preiskovalne akte, kar je bilo dozdej odvisno le od naklonjenosti ali nenaklonjenosti osebe, ki je vodila disciplinarno preiskavo. Disciplinarno postopanje se bo, kolikor mogoče, skrajšalo na kratek čas izvršitve.

Tudi zaslišavanje šolskih otrok, ki je bilo največ mučno in nezanesljivo, se odpravi. Želja učiteljstva, da bi se anonimne pritožbe, oziroma ovadbe vrgle v koš, ni našla milosti, ker so se merodajni gospodje izjavili, da se na takšne pritožbe skoraj nikdar ne ozirajo, četudi so znani nasprotni slučaji. Le pogledimo na Goriško, Kranjsko in deloma tudi na Štajersko, kjer so dostikrat baš brezimne ovadbe vir strahovite gonje! Velikega pomena bo določba, da bo v disciplinarnem senatu prihodnjič sedel tudi zastopnik učiteljstva, ki se izvoli v deželni učiteljski konferencijski. Obtoženec se bo na lastno željo tudi lahko pred disciplinarnim senatom ustmeno zagovarjal. Določbe, ali si lahko poskrbi pravnega ali učiteljskega zastopnika, še niso sprejeli in se o isti odloči ožji, zato izvoljeni odbor.

Določitev kazni sestavi tudi ožji odbor. Odtezanje starostne doklade, ki je bila kaznovanemu za vse življenje v primeru s pogreškom uprav drakonična kazen, se v smislu jasnih določeb novega zakona o plačah ne more prigoditi.

V ožji odbor so bili izvoljeni: dež. šol. nadzornik W. Linhart, okr. glavar dr. pl. Mayerhofer, deželna tajnika Presinger in dr. Kaspar in učitelj Kawan. Njegova naloga je, da sestavi zakonski načrt ter se dogovori o točkah, ki so ostale nerešene.

Tako je pričakovati, da sedanji deželni zbor ugodí v večini željam učiteljstva. Akotudi se ne bodo izpolnile vse upravičene želje — in kdaj je drevo padlo na prvi mah? — tako dobi štajersko učiteljstvo vendar jasnejši disciplinarni zakon. Vsak učitelj bo vsaj vedel, pri čem je. In že ta na-predek je začetek boljšega.

Dne 7. decembra 1902 je imela nemška narodna stranka zaupni shod, na katerem je dejal njen vodja dr. pl. Derschatta, da ima deželni zbor pred vsem uvesti moderni disciplinarni zakon za učitelje, javno kvalifikacijo, zastopstvo učiteljstva v deželnem zboru itd. Videli bomo, ako se nam izpolnijo omenjene naše želje in storjene obljube. Navadno je pri nas pač tako, da ostane vse samo pri besedah.